

Centre for Financial Crime
& Security Studies

PISM

POLSKI INSTYTUT SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH
THE POLISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

**Europejska Sieć Analityczna ds. Monitorowanie
Sankcji i Wrogiego Finansowania (SIFMANet)**

Zalecenia SIFMANet 2024

Skuteczne stosowanie sankcji

SIFMANet

European Sanctions and Illicit
Finance Monitoring and
Analysis Network

Prawie dwa lata od rozpoczęcia pełnoskalowej inwazji Ukrainy przez Rosję sankcje pozostają kluczowym elementem odpowiedzi sojuszników Ukrainy. Sankcje nie zostały pomyślane jako mechanizm, który miał wygasić rosyjską gospodarkę wojсковą, lecz raczej miał ją stopniowo osłabiać. Należy jednak podjąć wszelkie kroki, aby zwiększyć szybkość, z jaką rosyjska gospodarka traci dynamikę i utrzymać stałą presję na finansowanie i dostępność zasobów niezbędnych dla prowadzenia wojny przez Rosję. Ponieważ tempo nakładania sankcji spada, ich skuteczniejsze wdrażanie i egzekwowanie będzie miało kluczowe znaczenie dla powodzenia programu sankcyjnego. Wchodząc w drugi rok swojej działalności sieć SIFMANet aktualizuje swoje zalecenia odnośnie do podnoszenia skuteczności sankcji wobec Rosji w 2024 roku.

Skuteczność wdrażania i egzekwowania sankcji

Wzmocnienie implementacji

Słabe wdrażanie przez państwa członkowskie UE sankcji pozostaje wyzwaniem bez odpowiedzi. UE powinna aktywnie kontrolować i oceniać postępy państw członkowskich, aby zapewnić maksymalną skuteczność.

Poprawa koordynacji krajowej

W wielu krajach zarządzanie procesem wdrażania sankcji ma charakter zbiorowy. Każde państwo powinno wyznaczyć jeden naczelny organ odpowiedzialny za skuteczne wdrażania sankcji.

Wykazanie istotnej poprawy egzekwowania sankcji

Rok 2024 musi być rokiem skutecznego egzekwowania sankcji. Należy wykorzystywać dane handlowe w celu identyfikowania niedomagań we wdrażaniu, co powinno skutkować zdecydowanymi działaniami organów krajowych. Na przykład, zgodnie z najnowszym rozporządzeniem prezydenckim w USA, w pierwszej kolejności za wykonywanie sankcji odpowiedzialność ponoszą banki.

Wprowadzenie obowiązków sprawozdawczych w zakresie egzekwowania sankcji

Wiedza na temat działań w zakresie egzekwowania sankcji w 27 państwach członkowskich UE jest jedynie dostępna na poziomie poszczególnych krajów. Właściwe organy krajowe powinny zgłaszać UE swoje działania w zakresie egzekwowania prawa i ścigania naruszeń sankcji, aby umożliwić wypracowanie całościowego obrazu sytuacji w skali Unii.

Skuteczność wdrażania i egzekwowania sankcji

Wyznaczenie organu krajowego właściwego do wymiany informacji

Słaba wymiana informacji pozostaje przeszkodą w skutecznym wdrażaniu sankcji UE. Unia Europejska musi ułatwić wymianę informacji, na przykład poprzez wykorzystanie istniejących sieci, takich jak Egmont Secure Web i FIUnet (lub ich następców).

Odpowiedź na działania FSB

W miarę rozszerzania się sankcji Kreml wykorzystuje służby specjalne do ich podważania poprzez niejawne operacje. Krajowe agencje bezpieczeństwa muszą odgrywać większą rolę w identyfikowaniu sieci zajmujących się obrotem środkami objętymi sankcjami, zarówno na poziomie krajowym jak i unijnym.

Utrzymać kurs

Po 2014 r. UE nie podtrzymała presji sankcyjnej na Rosję i nie akcentowała kosztów ekonomicznych rosyjskiej aneksji Krymu i inwazji w Donbasie. Taka niefrasobliwość nie może się obecnie powtórzyć.

Skuteczność sankcji za granicą: Przeciwdziałanie obchodzeniu sankcji

Polityka (dużego) kija

W roku 2023 Unia Europejska prowadziła konsekwentną dyplomację w zakresie sankcji. Podobna presja wobec państw trzecich musi być utrzymana w 2024 r. Należy ją uzupełnić działaniami w obszarach, w których nadal rozpoznawane jest obchodzenie sankcji.

Polityka (większej) marchewki

Wiele krajów trzecich oczekuje nagrody w postaci wzmocnionych stosunków handlowych z UE. Bruksela powinna w większym stopniu wykorzystywać tę marchewkę w celu zapewnienia większego poparcia dla sankcji wobec Rosji.

Wspieranie dziennikarstwa śledczego i społeczeństwa obywatelskiego

Omijanie sankcji jest często ujawniane w krajach trzecich przez organizacje pozarządowe i dziennikarzy. UE powinna zapewnić większe wsparcie dla tych organizacji, które rzucają światło na firmy i osoby wspierające Rosję.

Wzmocnienie dialogu z krajami Globalnego Południa

Globalne Południe pozostaje sceptyczne wobec Zachodnich sankcji. Dyplomacja UE w zakresie sankcji musi zatem objąć także i te kraje, które w coraz większym stopniu ulegają rosyjskiej narracji.